

SCHADUWKANT

LetterRijn

Schaduwkant

24 auteurs

Uitgeverij LetterRijn Leidschendam

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten en onvolkomenheden, noch voor de directe of indirecte gevolgen hiervan.

Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever worden openbaar gemaakt of verveelvoudigd, waaronder begrepen het reproduceren door middel van druk, offset, fotokopie of microfilm of in enige digitale, elektronische, optische of andere vorm of (en dit geldt zo nodig in aanvulling op het auteursrecht) het reproduceren (i) ten behoeve van een onderneming, organisatie of instelling of (ii) voor eigen oefening, studie of gebruik welk(e) niet strikt privé van aard is.

Eerste druk, november 2015

© 2015 LetterRijn

Auteur: Martin van Dam en 23 anderen

Redactie: Jolka de Jong en Theo van Rijn

Grafische vormgeving: Book-a-licious

Uitgeverij: LetterRijn

isbn: 978-94-918752-3-6

Lettertype: Garamond, 12 pt

Inhoud

- De strandvogel - *Martin van Dam*
Manuela - *Marieke Damen*
Het meesterwerk - *Machiel Pomp*
Weekdier - *Sanne Rooseboom*
Hoog spel - *Annemarie Weeda*
Een vriendelijke stem - *Jan Pronk*
Jasmijn - *Esther te Lindert*
Anonieme getuige - *Gerhard Pijnenburg*
De vrouw in het gele regenpak - *Marieke Haijken*
Disturbia - *Laura Atkinson*
Appel - *Carolien van Wijngaarden*
Muisje - *Heleen Bollen*
Onderhuids - *Rik Marrick*
Heb 't hart eens - *Conny Hoogendoorn*
Liefde roest - *F. P. G. Camerman*
Duct-tape - *Eric Oosthoek*
Oude vlam - *Debby Willems*
Illusie - *Filip Van Den Steen*
Onweerlegbaar - *Mike Jansen*
Lieveling - *Simon Rhine*
Geen kind meer - *Gea van Beuningen*
Tekstballonnen - *Debora Degreef*
Hamlet - *Isabella Driesmans*
Boetekleed - *Liesbeth Blik*

De strandvogel

Martin van Dam

I learned early about the misery and dangers of life, and about the afterlife, about the external punishment which awaited the children of sin in Hell.

Edvard Munch

Terwijl de deuren van de bus sluiten, zwaait Merel naar haar klasgenoten die nog achterin zitten. Door het struikgewas kan ik niet zien of iemand terugzwaait, maar ik neem aan van wel. Kinderen zwaaien altijd terug als een van de populaire meisjes naar ze zwaait. Op die leeftijd realiseren ze zich nog niet welke gevaren er schuilen achter de wens om bij de populaire kinderen te horen. Mijn broer en ik wilden dat ook toen we jong waren en het heeft ons ellende van de ergste soort gebracht. Maar de populariteit van dit meisje zal niet tot problemen gaan leiden. Degenen die in de bus zijn blijven zitten, zullen het verder schoppen in het leven dan Merel. Niemand van hen houdt er waarschijnlijk rekening mee dat het afscheid van nu definitiever zal zijn dan tot de volgende schooldag.

Met haar ene hand drukt ze haar mobiele telefoon tegen haar oor, terwijl haar andere worstelt met de rits van haar rugzak. Met mijn ogen dicht haal ik diep adem. Ik vang flarden

op van het telefoongesprek dat Merel bij de bushalte voert. Zo te horen belt ze met haar ouders. Waarschijnlijk belooft ze om direct naar huis te komen en op tijd thuis te zijn, beloftes die ze niet na zal kunnen komen.

Zonder mijn blik van het meisje af te wenden, draai ik de dop van de fles en giet de inhoud op een oude lap. In gedachten fluister ik tegen Merel dat ze vooral niet moet vergeten om haar ouders te vertellen hoeveel ze van ze houdt en dat ze niet kan wachten om hen straks weer te zien. Maar ze hangt op zonder een woord van afscheid. Dat vind ik oprecht jammer. Voor Merel dan. Haar ouders gun ik wel een liefdeloos afscheid van hun dochter, ze mogen al blij zijn dat ik ze dit afscheid nog heb gegund.

Volgens de kaart bevind ik mij in een stadspark, maar veel meer dan een groenstrook tussen de Vinex-wijk en de doorgaande weg is het niet. Een grindpad kronkelt tussen een grasveld en wat bosjes door en er staan een paar berken en populieren. Terwijl ik wachtte op de aankomst van de bus, hoorde ik het geklop van een specht. Een koolmees en Vlaamse gaai daagden me onafhankelijk van elkaar uit om een foto te maken, maar ze vlogen veel te snel weer weg. Zo gaat het vaak met vogels. Maar binnenkort zal ik er eentje op de foto krijgen, dat is zeker.

Zoals gebruikelijk neemt Merel de route door het park naar huis. Geen enkele keer nam ze de voor haar veiligere, maar ook langere route langs de huizen. Die voorspelbaarheid is prettig voor mij, maar toch betreur ik haar keuze. Als ze vandaag voor één keer was afgeweken van haar routine, dan hoefde ik mijn nog zuivere geweten niet te bevleken.

Het grind kraakt onder haar voetstappen. Ik klem mijn hand steviger om de lap, terwijl ik een stap opzij doe, zodat een groepje berken me aan haar zicht onttrekt. Merel loopt

rustig langs, terwijl ze onafgebroken naar het scherm van haar telefoon kijkt. Zelfs voor deze tienjarige lijkt de mobiele telefoon al een eerste levensbehoefte te zijn. Ik wacht tot ze ver genoeg is doorgelopen en sluip voorzichtig naar het grindpad. Naast het pad blijf ik staan en ik kijk om me heen. Er is niemand te zien die het plan nog kan verstoren. In die wetenschap loop ik via het stille gras achter Merel aan. Pas op het moment dat ik de doek met ether onder haar neus druk, merkt ze mijn aanwezigheid op. Spartelend probeert ze los te komen uit mijn greep. Zodra haar lichaam verslapt, haal ik de doek weg. Als ik mijn huiswerk goed heb gedaan, overleeft ze deze dosis wel. Ik vang haar op voordat ze op de grond valt. Ze hoeft van mij geen pijn te lijden. Nog niet. Haar telefoon valt op de grond en even overweeg ik om mijn voet erop te zetten, maar ik bedenk me en stop het toestel in mijn broekzak.

De ingestudeerde manoeuvre om haar in de kofferbak van mijn auto te krijgen, verloopt vlekkeloos. Ik kijk nog eens goed om me heen om er zeker van te zijn dat niemand me heeft gezien, voordat ik instap. Opgelucht trommel ik met mijn vingers op het stuur en ik verstel de achteruitkijkspiegel. Vanaf de achterbank kijkt de tienjarige Timo me tevreden lachend aan. Hij steekt een duim omhoog en ik glimlach terug. Hij fluistert dat hij weg wil. Ik knik. Het is inderdaad tijd om te gaan. Hij en ik, samen met zijn nieuwe vriendinnetje.

Een fractie van een seconde baadt de omgeving in het heldere licht van de flitser. Op het scherm van de camera ziet het plaatje er perfect uit. Als ik meer tijd had gehad, had ik mijn kunstwerk misschien nog wat gedetailleerder kunnen maken. Het is een klein vogeltje, met uitgerekte driehoeken als vleugels langs het lichaam en twee poten die recht naar beneden wijzen. Het ziet er een beetje cartoonesk uit, maar kunst gaat om de boodschap en de juiste ontvanger weet die te ontcijferen. Als het straks af is, zal mijn boodschap voor de ontvangers

overduidelijk zijn.

Het eerste daglicht daalt langzaam op ons neer. Nu pas valt me op hoe de omgeving de afgelopen vijftientig jaar is veranderd. Alleen het eeuwige zand lijkt onveranderd op zijn plek te zijn gebleven. Er staat een nieuw, modern gebouw op de plek waar ooit de strandtent van mijn oom stond. Daar heb ik heel wat dagen doorgebracht, toen mijn moeder ons meenam naar haar werk. Het is niet moeilijk om mijn gedachten terug te laten zweven in de tijd. Ik hoor mijn moeder zeggen dat ze ons wil insmeren met zonnebrandcrème voordat we op het strand gaan spelen. Met tegenzin laten we haar de koude smurrie op onze ruggen smeren. Rond vijf uur moesten we terug zijn bij de strandtent. Mijn oom zou dan patat met een frikandel voor ons gaan bakken. Als toetje zouden we zelf een softijsje uit de machine mogen pakken. Het beloofde een mooie dag te worden, maar ons geluk had een beperkte houdbaarheid.

Voorzichtig laat ik me op de grond naast Merel zakken. Ik veeg het zweet van mijn voorhoofd en neem een slok water. Ze ligt er vredig bij met haar ogen dicht. Haar haren, die dezelfde kastanjebruine kleur hebben als die van haar moeder, bewegen zachtjes op de zwakke ochtendbries. De gelijkenis met Kim brengt me weer terug naar die dag exact vijftientig jaar geleden. Ze had haar haren in een staart achter haar hoofd gebonden en rende over het strand achter Jesse aan. In haar hand droeg ze een emmertje met zeewater dat ze over hem heen gooide toen ze hem had ingehaald en tegen de grond had geduwd. Wij keken samen met Guido lachend toe. Jesse probeerde Kim terug te pakken, maar struikelde over een kuiltje in het zand en kreeg de halve inhoud van zijn eigen emmer over zich heen. Met zijn vieren lachten we hem uit, maar Jesse haalde zijn schouders op en rende de zee in. Wij volgden hem. Al snel rende ik gillend het water uit toen ik een plastic zak voor een kwal aanzag. Vanaf dat moment was

ik degene om wie er gelachen werd. De enige reactie die ik daarop kon bedenken was ijsjes halen om dat beschamende moment uit te wissen. De anderen kwamen ook al het water uit en ik hoorde Kim zeggen dat ze een zeemeermin wilde worden. Timo antwoordde dat hij liever een waakhond was. Guido riep dat hij dat wel kon regelen en haalde Jesse over om hem te helpen. Ik had ze nooit alleen moeten laten.

Met de rug van mijn hand strijk ik langs Merels wang. Haar huid voelt kil aan en een huivering trekt door mijn lichaam. Ergens heeft ze nog geluk. Als ze meer op Guido had geleden, dan weet ik namelijk niet wat ik had gedaan. Mijn respect kent ook zijn grenzen. Dan had ik haar blauwe ogen, die me nu angstig aankijken, misschien niet meer gezien. Met een glimlach probeer ik haar gerust te stellen. Als ik zou zeggen dat alles goed zal komen, dan zou ik een belofte doen die ik, met dank aan haar ouders, niet kan nakomen. Als ze nou gewoon hadden willen luisteren, dan lag hun dochter nu in haar eigen bed en was dat Amber Alert niet nodig geweest.

Het zand op haar lichaam verraadt dat ze probeert los te komen, maar haar handen en voeten zijn vastgebonden en de zanddeken waaronder ik haar heb ingestopt, heeft genoeg gewicht om haar fragiele lichaam in bedwang te houden.

‘Ik heb dorst,’ fluistert ze.

Voorzichtig opent ze haar mond zodra ik de waterfles erboven houd en ik giet er een paar druppels water in. Niet te veel tegelijk. Een verdrinkingsdood is niet wat ik voor haar in gedachten heb.

Een zilvermeeuw vliegt krijsend over. Mijn blik volgt de vogel die, zonder zijn vleugels te bewegen, op de wind over ons heen zweeft. Toen ik klein was, renden Timo en ik, gewapend met een pan en een houten lepel, achter deze vogels aan. We probeerden ze weg te jagen uit de buurt van strandgasten. Met meeuwen in de buurt is geen enkele maaltijd veilig. De vogels vlogen op als ze ons hoorden, maar streken vlak achter ons

weer op het strand neer. Dat ritueel herhaalde zich een paar keer, totdat de badgasten onze herrie zat waren of wanneer de vermoedigheid ons tot rust maande. De meeuwen bleven onvermoeibaar van de ene plek naar de andere vliegen. Het kleine bange vogeltje naast me zal echter nooit meer uitvliegen.

Ze trilt en kijkt me met vochtige, angstige ogen aan.

‘Kun je een liedje zingen?’

Ze schudt haar hoofd.

‘Je heet toch Merel?’

Ze knikt.

‘Merels zingen altijd mooie liedjes.’

‘Ik wil naar huis.’

‘Wil je echt niet zingen?’

‘Ik heb het koud.’

‘Eén liedje maar.’

‘Mag ik ... naar huis?’

Uit mijn tas pak ik haar telefoon en houd hem bij haar gezicht.

‘Je mag iets tegen je ouders zeggen, oké?’

Tranen rollen over haar wangen.

‘Laat u me ... dan ... gaan?’

‘Ik beloof je dat het dan snel voorbij is.’ Die belofte kan ik wel houden.

‘Mama?’ snikt ze richting de telefoon. ‘Mama? Ik wil naar huis. Ik heb ... het koud. Mama?’

Hoopvol kijkt ze me aan als ik de telefoon weghaal bij haar gezicht.

‘Kun je lachen?’

Met haar telefoon maak ik een paar foto’s van haar. Ze lacht niet.

‘Het is zo voorbij, Merel, wil je nog water?’

Zonder haar reactie af te wachten, pak ik het waterflesje zonder etiket uit mijn tas en giet nog wat in haar mond om haar emoties te kalmeren.

‘Het water is ... zout,’ fluistert ze.

'Je proeft de zeelucht. We zijn immers op het strand.'

'O. Mag ik ... nog een ... slokje?'

Een paar druppels vallen op de plastic map naast haar hoofd, met daarin mijn aantekeningen over haar schoolrooster, de route die ze neemt als ze naar haar verzorgpony gaat, de series die ze kijkt en de muziek die ze graag luistert. Bovenop liggen de foto's die ik van haar heb gemaakt. Wat er ook gebeurt, haar identiteit zal ik haar niet afnemen.

Nadat ik de fles heb opgeborgen, neem ik zelf nog een paar slokken water uit de andere fles. Misschien had ik iets sterkers mee moeten nemen om de twijfel die in mijn gedachten kruipt, weg te spoelen. Het is nog niet te laat om haar uit te graven en haar naar huis terug te brengen, of om haar hier te laten liggen en Guido en Kim te laten weten waar ze hun dochter kunnen vinden. Maar wat lost dat op? Hun leed wordt minder, maar de pijn waar ik al vijftwintig jaar mee rondloop, wordt er niet minder van. En Timo ... Ik wil hem niet teleurstellen. Niet weer. Toen we tien waren, heb ik hem een belofte gedaan die ik niet zal verbreken.

Verderop landt een meeuw in het zand en kijkt me nieuwsgierig aan. Na een minuut vliegt hij krijsend richting de zee. Volgens mijn opa waren vogels boodschappers die naar de hemel kunnen vliegen om berichten over te brengen tussen de doden en de levenden. Hij beweerde dat hij via een duif op zijn balkon nog regelmatig contact had met onze oma. Timo geloofde hem en vroeg of oma de duif misschien een keer een van haar befaamde appeltaarten mee terug kon sturen. De volgende keer dat we hem zagen, had opa een appeltaart bij zich. Nadat hij met oma was verenigd, was Timo ervan overtuigd dat de duif die elke dag in de boom in de achtertuin zat, door opa was gestuurd. Hij vertelde het beest wekenlang alles wat hij meemaakte, maar er kwam nooit een antwoord. Toch bleef mijn broertje geloven in het vogelverhaal.

‘Jasper,’ zei hij eens, ‘als ik dood ben en je stuurt een vogel, dan zal ik wel reageren hoor.’

Tot vandaag heb ik heb hem nooit een vogel gestuurd.

Merel begint weer te snikken. Zou Timo ook hebben gehuild vlak voordat hij stierf? Die laatste seconden van zijn leven moet hij in paniek zijn geweest. Hij was ook pas tien jaar oud, maar als de dood op de deur klopt, herkent iedereen hem. De angst in Merels ogen verradt dat zij het geklop ook al heeft gehoord en weet dat ik de deur ga openen.

‘Ik wil naar huis.’

‘Straks,’ antwoord ik.

‘Ik zal ... niets ... zeggen.’

‘Dat weet ik.’

‘Mag ik ... straks echt ... naar ... huis?’

Ze gaapt.

‘Eerst moeten we dit afmaken. Kun je me iets beloven?’

Ze knikt.

‘Wees lief voor Timo. En zeg hem dat ik nog steeds van hem houd.’

‘Wie is ... Timo?’

‘Timo is mijn broertje. Hij is net zo oud als jij.’

‘Hoe ... weet ik ... wie hij ... is?’

Haar oogleden zakken naar beneden.

‘Hij zal jou herkennen, Merel. En dan ... je zult niet alleen zijn.

Dat beloof ik je.’

‘Mag ik ... nu ... weg?’

‘Bijna. Ga eerst nog maar even slapen.’

Haar oogleden vallen helemaal dicht en haar hoofd zakt opzij. De GHB in haar water begint te werken. Met mijn hand strijk ik door haar haren en ik druk een kus op haar voorhoofd. Niemand verdient het om zonder een laatste blijk van liefde te sterven, zelfs de dochter van Guido en Kim niet.

In de verte blaft een hond. Ik spring direct op en kijk om

me heen. Als iemand me ziet voordat het project is afgerond, dan is alles voor niets geweest. Dan krijgen Guido en Kim hun dochter terug. Dan zullen ze nooit begrijpen hoe ik me al vijfentwintig jaar voel en hoe het is om te moeten leven met het gemis van iemand waar je zo veel van houdt. Zo lang ze dat niet begrijpen, zullen ze een gesprek over wat er toen is gebeurd blijven weigeren. Maar ik moet dit afsluiten.

De hond blaft nog een keer. Hij rent door de branding, een meter of tien voor zijn baasje uit. Met het statief in mijn hand loop ik richting de zee en maak een paar loze foto's van het water, een groepje meeuwen op de golven en het strand.

'Goedemorgen.' De man wijst naar mijn camera. 'Mooie foto's?'

'Het gaat. Ik probeer wat uit.'

'Beginner?'

'Ik heb deze camera een paar maanden geleden via Markplaats gekocht,' zeg ik naar waarheid. 'Ik wil eerst kijken of het wat is, voordat ik investeer in nieuwe apparatuur.'

'Groot gelijk.'

Achter me blaft de hond weer. Het beest staat bij Merel en kijkt zijn baasje aan. Zijn geblaf gaat over in een verontrustend gejank.

'Wat is er, jongen?' De man maakt aanstalten om naar de hond te lopen.

'Mijn tas ligt daar. Misschien ruikt hij mijn boterhammen?'

'Dat zou zomaar kunnen, Boris is best een schooier. Kom Boris.'

Boris kijkt achterom richting Merel en blaft nog een keer. Hij lijkt in de kuil te willen springen, maar bedenkt zich als zijn baas hem nogmaals roept en een bal richting zee gooit.

'Zo, is je ontbijt ook weer veilig. Fijne dag nog.'

'Insgelijks.'

Zodra ze uit het zicht verdwenen zijn, loop ik terug naar Merel. Mijn benen trillen en het vochtige T-shirt plakt aan mijn

rug. Vanonder het zandheuveltje pak ik de schep en ik inspecteer het kunstwerk. De hond heeft alleen wat pootafdrukken achtergelaten op het zandlichaam bovenop Merel. Eigenlijk is dat best ironisch. Vijfentwintig jaar geleden bedacht Guido immers samen met Jesse dat Timo wel een zandhond kon worden, inclusief hondenkop. Een zandvogelgraf met pootafdrukken van een hond past dus prima bij Merel. Het wordt tijd om de vogel af te maken. Bij Timo was ik er niet bij om de anderen tegen te houden en nu zijn Guido en Kim er niet om hun dochter te redden. En al zouden ze me hier komen zoeken, dan nog zouden ze te laat zijn, net zoals ik te laat kwam om Timo nog levend onder het zand vandaan te halen. Mocht iemand me hier ooit over ondervragen, dan zeg ik gewoon dat het een ongeluk was. Dat geloofde de politie vijfentwintig jaar geleden immers ook. Maar ik weet wel beter.

Terwijl ik de schep met zand boven de kuil houd, kijk ik nog een keer naar Merel. Het is de laatste blik die iemand ooit op haar werpt tijdens haar leven. Over een paar uur zal het strand volstromen met toeristen. Als ze geluk heeft, wordt ze snel gevonden. En anders zullen haar ouders de hint die ik ze ga sturen wel snappen. Zuchtend draai ik de schep om. Hoewel het zand zich verspreidt, vormt het meeste een heuveltje op haar voorhoofd. Merel merkt er niets van, in tegenstelling tot Timo. Een rilling trekt over mijn rug. Steeds sneller schep ik aarde in de kuil. Merel verdwijnt steeds verder onder het zand, tot er niets meer van haar over is dan een herinnering.

Vanaf mijn hotelbed kijk ik naar het journaal op de kleine televisie. De verslaggeefster kan de afschuw in haar stem nauwelijks verbergen als ze vertelt over een gruwelijke vondst op het strand. Onder een zandsculptuur is het lichaam van de tienjarige Merel Noordzij gevonden, die een dag eerder niet thuis was gekomen uit school. Er worden beelden getoond van het strand, waar agenten sporenonderzoek verrichten.

Het beeld verspringt en toont een man en vrouw die met hun armen om elkaar heen geslagen en met hun hoofden tegen elkaar zwiingend op het strand zitten. Eindelijk kennen Guido en Kim mijn pijn. De verslaggeefster vertelt dat de dader met de telefoon van het meisje een geluidsfragment en foto's naar haar ouders heeft gestuurd. De telefoon werd, samen met een losse geheugenkaart met nog meer foto's van het meisje, gevonden in een vuilnisbak in de buurt. Ook beweert ze dat de politie de dader op het spoor zou zijn. Er is voor mij dus geen tijd te verliezen.

Zodra ik de televisie heb uitgezet, verschijnt mijn reflectie in het scherm. Ik glimlach naar mezelf. Wanneer mijn gezichtsspieren ontspannen, blijft mijn spiegelbeeld glimlachen en steekt zijn duim naar me op. Zijn gezicht wordt vijfentwintig jaar jonger. Met mijn hand strijk ik langs het scherm.

'Timo,' fluister ik.

'Bedankt voor de vogel,' klinkt zijn fluistering door de kamer.

'Wees je lief voor haar?'

Timo knikt.

'Jesse.'

'Ja. Hij ook.'

Met een opgewekte lach op zijn gezicht vervaagt het beeld van Timo op het scherm.

Ik zal onze gesprekken wel missen, als het straks achter de rug is. Na de dood van mijn moeder, vorig jaar, was hij er ineens weer om me te troosten. Zijn aanwezigheid herinnerde me aan mijn belofte, die ik nu half ben nagekomen. Jesse heeft geen kinderen. Maar wel een verloofde. Ze zijn tien jaar samen.

Het is tegen middernacht als Lisa haar restaurant verlaat. Ze loopt richting de tramhalte aan het einde van de straat. Bij het passeren kijk ik haar aan.

'Lisa? Lisa Frei?'

Ze stopt en vraagt wat ik van haar wil. Ik vertel de waarheid

dat ik haar verloofde Jesse ken van vroeger en ik vraag of ze hem de groeten kan doen. Daarna draai ik me om en loop langzaam door. Als ik omkijk, vervolgt ook Lisa haar weg naar de tramhalte die ze nooit zal bereiken. Voordat ze beseft wat er gebeurt, druk ik de doek onder haar neus.

Manuela

Marieke Damen

I dream my painting and I paint my dream.
Vincent van Gogh

Het scherpe vocht brandt in mijn keel terwijl de kroegbaas me nieuwsgierig aankijkt vanachter zijn opvallende brilmontuur. Ik knik naar mijn glas en hij vult bij. Zijn hoofd is rood en opgeblazen. Er hebben zich pareltjes zweet rond zijn neus verzameld, waardoor zijn bril steeds verder naar beneden glijdt. Ik walg van de gedachte dat er wel eens een druppel in mijn glas zou kunnen vallen. Normaal zou ik hem een snauw geven, maar nu niet. Nu heb ik andere dingen aan mijn hoofd.

‘Slechte dag gehad?’ vraagt hij en schuift zijn bril terug op zijn plaats. Ik gooi de jachtbitter in een teug achterover en knik weer naar het glas. De kroegbaas vult opnieuw bij, loopt weg en bemoeit zich met een andere gast. Hij verstaat in ieder geval zijn vak.

De alcohol lijkt mijn gedachten, die als larven door mijn hoofd krioelen, enigszins te temperen. Ik pak mijn tasje en haal er de foto uit die Joanne Keyzer me vanmiddag heeft gegeven. Of ik haar wil schilderen. Ze lacht me toe vanuit mijn hand en ik streek zachtjes haar wilde rode krullen. Ze is niet voor niks bij

me gekomen. Natuurlijk wil ik jou schilderen. Maar al te graag. Ik trek mijn trenchcoat aan, gooi een briefje van twintig op de bar en verlaat het café.

‘Kom,’ zei Manuela en ze greep me bij mijn arm. Onze ouders waren weg en dit waren van die schaarse momenten dat we met zijn tweetjes waren. De meisjes uit mijn klas speelden nu met hun barbies en opmaakpoppen, maar ik ging spannende dingen doen buiten, want mijn zus was al groot en kon alleen weg. En ik mocht mee.

Ik sprong bij Manuela achterop de fiets en onderweg vertelde ze me vol overgave een verhaal: ‘Er was eens een man die in het bos woonde en waarvan het gerucht ging dat hij nooit sliep. Altijd brandde er een vaag licht in het huis, maar nooit werd ook maar een geluid gehoord.’ Ik genoot van haar sprookjesachtige stem en liet me maar al te graag meeslepen. De wind blies door mijn dunne jas en de kou sneed in mijn gezicht. Het was herfst en er was storm op komst. Ik kroop dicht tegen de rug van mijn zus, haar lokken kriebelden tegen mijn neus. Ik snoof haar geur op, sloot mijn ogen en wilde dat dit eeuwig kon duren.

Ze stopte abrupt.

‘En dit is het huis,’ zei ze triomfantelijk. Mijn mond viel open van verbazing en ik haalde adem om iets te zeggen, maar ze viel me in de rede.

‘Stil,’ zei ze, ‘ik moet je wat laten zien.’ Ze gebarde me achter haar aan te lopen. Ik durfde niks te zeggen, vond het eng en opwindend tegelijk. Tussen de bomen door liepen we in de richting van het huis. De takken kraakten onder onze voeten, maar het geluid stierf weg in de gierende wind.

Ik barstte van nieuwsgierigheid toen we bij het huis aankwamen, en ging op mijn tenen staan. Ik kwam net met mijn neus boven de kozijnen uit en kon niet geloven wat ik zag: de hele woonkamer hing van boven tot onder vol met schilderijen. Het waren misschien wel honderd gezichten die me vanaf de muren van de geheimzinnige kamer aankeken.

Manuela had me meegenomen naar het paradijs.

De deur van het huis ging open, een man in een beige overall en met lang, klittend haar stond in de deuropening, zijn vuisten imponerend in de zij

gedrukt. Hij zag eruit als een reus uit het sprookjesboek op school en toen hij over de drempel stapte moest hij bukken om zijn hoofd niet te stoten. Manuela liep dapper op hem af met uitgestoken hand.

'Hallo meneer, ik ben Manuela en dit is mijn zusje Monica.'

Mijn atelier ligt aan de achterkant van mijn woning. Voor ik het portret ga schilderen, besluit ik eerst de tuin alvast onder handen te nemen. Ze heeft een hekel aan onkruid, maar ik kon het tot nu toe niet aan om het te wieden. Het zou te confronterend zijn. Maar nu ze gaat komen, wil ik het klaar hebben. Via de schuifpui loop ik de tuin in. Ik huiver.

Ik weet waar het tuinhuisje staat, maar door de hoge brandnetels en ander verwilderd groen heb ik het lang niet hoeven zien. Beschermd door mijn rubberlaarzen en werkhandschoenen baan ik me een weg door de dichte begroeiing. Als ik dieper de tuin in loop, moet ik slikken, het lijkt of mijn keel wordt dichtgeknepen. Maar ik moet hier doorheen. De contouren van het tuinhuisje doemen op als ik twee distels opzij buig. Het is genoeg om mijn maag om te laten draaien. Ik wend mijn gezicht af en klap dubbel. Ik laat het gaan, drie golven, vier golven. Mijn benen worden slap en kunnen mijn gewicht onmogelijk meer dragen. Ik laat me zakken en voel mijn broek nat worden bij de knieën. Het kan me niets schelen. Ik moet tot rust komen. De krioelende larven in mijn hoofd ordenen. Even blijf ik zitten, maar door de stilte om me heen lijkt het of ze heviger bewegen dan anders. Ik spring op, schreeuw het uit. Met mijn vuisten bonk ik tegen mijn hoofd. Ik wil de larven eruit slaan. Het lukt niet en ik richt mijn woede op de distels om me heen. Met wortel en al trek ik er een uit de grond en gooi hem zo ver mogelijk bij me vandaan. Ik grijp er weer een en ploeter door tot het donker wordt en ik me op een pijnlijke manier bewust ben van alle spieren in mijn lichaam. De larven zijn weg. Voldaan rek ik me uit en kijk naar de enorme berg tuinafval. Dat ruim ik later wel op. Morgen is er weer een dag.

Ik moet niets overhaasten.

Met een mok warme chocomel tegen me aangeklemd, bekeek ik een van de schilderijen van dichtbij. Ik zag hoe de schilder de lijntjes had neergezet. Hoe de kleuren in elkaar overliepen, en hoe hij de glans in de ogen had gebracht.

Hebt u dit allemaal zelf geschilderd?’ vroeg Manuela aan de man die zich had voorgesteld als Bernard.

‘Mijn levenswerk.’ Hij grinnikte.

‘Mijn zusje kan heel goed schilderen. Ook portretten,’ zei Manuela trots.

De man trok zijn wenkbrauwen op en keek naar mij. ‘Is dat zo kleine meid?’

Ik haalde mijn schouders op.

‘Dan moet je me maar eens wat laten zien.’ Hij stond op en kwam terug met een echte schildersezal en zette er een wit doek op. Het verfpalet met penselen legde hij voor me op tafel.

‘Schilder je zus maar.’

Ik pakte voorzichtig het palet, alsof ik een gewond vogeltje in mijn handen nam. Het was de eerste keer dat ik met zulke mooie spullen mocht werken. Net als een echte kunstenaar.

Toen ik klaar was, keek ik op en zag Bernard met open mond naar me staren.

Het knopje van de snelkoker klikt, ik giet het hete water in het theeglas en doop het kamillezakje op en neer. Van kamille schijn je rustig te worden. Ik weet niet of het tegen larven in je hoofd helpt, dat valt te bezien. Ze komen steeds vaker terug, sinds ik de foto van Joanne bij me draag. Ik warm mijn handen aan het glas en kijk de tuin in. Alle onkruid is eruit en de grond is omgewoeld. Het tuinhuisje staat in de verste hoek. De schaduwen van de bomen bewegen als schimmen over de houten muren, alsof ze me iets willen vertellen. Ik draai me om. Het is nu zaak me te concentreren op het portret.